SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 187. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 1, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ЖОВТНЯ 1994. Ч. 187. РІК CI

КОНСТИТУЦІЙНА БОРОТЬБА В КРИМУ ТРИВАЄ

Симферопіль. — Верховна Рада Автономної Республіки Крим у четвер, 29-го вересня, відібрала майже всі президентські повновласті від президента Юрія Мєшкова і тим самим посилила вже довготривалу конституційну кризу.

ВР Криму голосами 68 до 14 схвалила закон, котрим скасувала президентові Ю. Мєшкову обов'язки голови автономії та його право оформлювати уряд. Ю. Мєшкова не було у залі нарад ВР під час голосування, але є сподівання, що він цю справу коментуватиме на телевізійних передачах.

А. Зленко призначений до ООН

Київ (УНІАР). — У середу, 28-го вересня, Президент Леонід Кучма видав указ про призначення колишнього міністра закордонних справ України Анатолія Зленка постійним представником України до Організації Об'єднаних Націй.

В Дітройті відбулися організаційні наради Округи УНС

На фото вгорі Фратерналіст Року д-р А. Слюсарчук з дружиною Зіркою, стоять (зліва): Р. Лазарчук , Я. Базюк, О. Благітка, д-р О. Серафин і Р. Куропась.

Дітройт (Р. Лазарчук). — Під проводом члена Екзекутиви УНСоюзу касира Олександра Благітки, голови Округи та радного УНС д-ра Олександра Серафина і радного Романа Куропася ці наради відбулись в неділю, 18-го вересня ц. р.

При допомозі вручених усім присутнім друкованих матеріялів касир О. Благітка висвітлив сучасний стан та головні організаційні проблеми УНСоюзу і повідомив про ряд заходів Екзекутиви для розв'язки цих проблем. На підставі статистичних звітів про стан членства УНС в п'ятирічних етапах, почавши від 1973 року, він вказав на необхідність знайти дорогу до запевнення зросту організації не тільки у фінансових, але і в членських показниках. На тлі загального зменшення членства церковних громад, організацій та установ, ці проблеми є легкими до зрозуміння, але вони не є непереможними. Екзекутива уважає, що надія на подолання кризи спочиває на добрих, енергійних і відданих справі відділових секретарів і рівночасно введенні досвідчених професійних організаторів та відкритті організаційних бюр УНС в головних осередках українського поселення в ЗСА та в Канаді. Забезпеченеві грамоти УНСоюзу, пенсійні пляни забезпечення та послуги дорівнюють найкращій конкуренції, а в додатку УНС вже 100 літ дає важливу допомогу у багатогранних потребах громадського, культурно-освітнього і національного розвитку, як на поселеннях, так і в Україні.

Округа Дітройту, продовжував О. Благітка, щодо виконання своєї квоти придбання нових членів, опинилась в біжучому році між 30-ти Округами УНС на 13-му місці. Цей, хоч скромний осяг, Округа завдячує ось таким секретарям: в 174-му Відділі д-р Атанас Слюсарчук, до серпня придбав дев'ять нових членів, в 146-му , В. Григорій Корбяк придбав сім, в 175-му Олександра Лаврин — п'ять, в 292-му Стефанія Федик — три, у 82-му Уляна Марущак три, а А. Дорошенко одного, в 94-му Галя Татарська два, в 183-му Петро Залуга і Іван Чухрак по одному. На жаль секретарі десятьох Відділів не придбали ні одного нового члена. Складаючи признання та подяку активним і успішним секретарям, промовець повідомив, що д-р А. Слюсарчук, як ініціятор та секретар 174-го Пластового Відділу УНС, вже від 1960 року йде в першому ряді визначних організаторів союзової мережі Північної Америки. Вшановуючи оці його заслуги, Екзекутива УНС подала його кандидатуру на Фратерналіста Року братських союзів цілої Америки. Виявилось, що осяги праці д-ра А. Слюсарчука заслуговують на найвище признання не тільки в УНСоюзі, бо і 108-ий Конґрес братських союзів Америки у Фініксі, Арізона, при участі понад 100 союзів і біля 1,000 делегатів вибрав його із 48-ох кандидатів на це почесне звання. Справа організації членства є всюди важною і пекучою проблемою, тому

Фратерналіста Року примiщують посередині президіяльного стола, запрошують до слова, ведуть з ним пресові розмови, опис його праці та осягів друкують в конгресових матеріялах і в спеціяльній церемонії нагороджують срібною медалею та мистецькою грамотою. Уважаючи цей вибір поважним успіхом не тільки д-ра А. Слюсарчука, але також УНСоюзу та цілого суспільства і народу, присутні влаштували йому гучну овацію та відспівали йому грімке „Многая літа".

Дальші наради проходили у формі дискусії. Присутні секретарі підтримували побажання, щоб членські аплікації скоротити з вісім на дві—три сторінки та щоб ці аплікації екзекутива оформлювала скоріше, чим це дістеться тепер. Було б також добре мати основну форму та зміст початкового звернення до потенціяльних кандидатів в членство УНС. Багато уваги приділено не тільки союзовим, але і суспільно-громадським справам.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУВАТИМЕ ЗМІНИ У БАНКОВІЙ СИСТЕМІ

Київ (УНІАР). — Напередодні свого виступу у Верховній Раді Президент Леонід Кучма провів зустріч з представниками київських банків, ініційовану Київським Банківським Союзом.

Радник Президента з питань макроекономіки Анатолій Гальчинський повідомив, що метою зустрічі є визначення „основної філософії економічної політики держави". До обговорення запропоновано два аспекти: дальша реформа фінансово-банкової системи та конкретна участь столичних банків у здійсненні фінансово-банкової політики.

А. Гальчинський підкреслив, що один з можливих моделів економічної політики України — це закручування ґвинтів і концентрація ресурсів в одних руках. Але, як вважають деякі знавці, у сьогоднішніх умовах здійсненя такого моделю малоймовірне.

Як стало відомо з достовірних джерел, Президент має намір виконати всі обіцянки, які він дав під час виборчої кампанії. Проєкт його доповіді у ВР, з яким мали можливість познайомитися представники столичних банків, має схематичний характер і охоплює всі аспекти економіки — фінанси, кредит, грошовий обіг і приватизацію. На зустрічі досягнуто повного взаєморозуміння. У доповіді враховано більшість пропозицій банкірів, зокрема щодо діяльности банкової системи: про забезпечення депозитів, банковий нагляд і регулювання валюти. Банкіри одностайно схвалили проєкт президентської доповіді.

Деякі аспекти доповіді декларують як заклик до ВР створити необхідне правне поле для успішного введення передбачуваних заходів. Зокрема реформа банкової системи потребує близько 20 нових законів.

Президент України зустрівся з гірниками

Київ (ІНІАР). — Президент України зустрівся з представниками Незалежної Профспілки Гірників, які подали йому свої пропозиції про вирішення проблем вугільної галузі,

У гострій, діловій розмові, йшлося про системи цін та платень у вугільній промисловості, а також і про можливість виведення соціяльних проблем із компетенції вугільної галузі. Леонід Кучма доручив Урядові до 10-го жовтня внести обґрунтування платні вугільної галузі відповідно до суспільної важливости праці гірників, найперше тих, хто працює під землею. Водночас, Президент застеріг, що не слід сподіватися на механічне підвищення платні. Якщо комусь заманеться брати державу за горло, як це було минулої весни, з цього нічого не вийде. Платня залежатиме виключно від видобутку вугілля.

У зустрічі брали участь віцепрем'єр-міністер України Анатолій Дюба, голова державної вуглевої промисловости Микола Сургай та голова Донецької Обласної Ради Володимир Щербань.

Обговорюють повернення культурних вартостей

Київ (УНІАРО. — Як повідомили з Прес-центру Міністерства Закордонних Справ України, у Чернігові відбувся семінар з питань повернення культурних вартостей.

Генеральний директор ЮНЕСКО Ф. Майор надіслав учасникам семінара листа, у якому підкреслює необхідність захисту культурної спадщини. Комітет ЮНЕСКО з питань відшкодувань і повернень у випадках незаконного володіння займається координацією дій, спрямованих на вирішення цієї проблеми.

Однак лише з активною участю всіх зацікавлених країн та їхньої волі у здійсненні відкритого діялогу буде можливе успішне вирішення цього питання.

Застановляються над туризмом в Україні

Київ (УНІАР). — Цього року Світовий День Туризму проходив під гаслом „Разом працюємо — разом подорожуємо".

Україна володіє багатющими туристичними можливостями, розвиненою мережею летунських, залізничних, річкових, морських і автомобільних сполучень. Зі своїм потенціялом Україна може стати туристичною державою світового рівня. Однак останніми роками склалася парадоксальна ситуація — зацікавлення подорожуванням в Україну зростає, а кількість чужоземних туристів не відповідає існуючим можливостям. Україна може приймати 20,000 туристів щодня, а є їх у десять разів менше. По суті Україна перетворилася на країну виїзного туризму. Зі створенням у 1993 році Державного комітету туризму розпочалося здійснення державної політики в цій галузі. Поширюються зв'язки із Світовою туристичною організацією. Підприємства комітету беруть участь у світових туристичних біржах, ярмарках, туристичних сальонах і виставках. Головне завдання комітету — перетворити туризм на самостійну галузь народного господарства.

В Україні

(З інформації УНІАР)

КИЇВ. — Міністерство Статистики повідомило про структуру зовнішньої торгівлі за сім місяців цього року. За цей час експорт України становив понад 5.5 біл. дол. Імпорт майже 5.7 біл. дол. Найбільше Україна експортувала чорних металів, машин, продукції хемічної промисловости та засобів наземного транспорту, найбільше імпортувала нафтопродуктів та газу.

УЖГОРОД. — Від 23-го до 25-го вересня в місті перебувала група провідних експертів митної служби ЗСА на чолі з Джаном Конвейном. Метою американських фахівців було ознайомлення з митною політикою України, проведення низки теоретично-практичних семінарів з питань митної контролі на прикладах праці провідних служб ЗСА.

Збільшуються випадки АІДС по цілому світі

Київ (УНІАР). — Епідемія АІДС є одним з найбільш загрозливих викликів життю та добробутові, а також громадським правам у наш час, — це підкреслили учасники організованого Національним комітетом для боротьби із захворінням на АІДС Міжнародного наукового семінару з юридичних аспектів АІДС.

Головні теми семінару — роля законодавства у створенні середовища для підтримки профілактики захворювань на АІДС, захист прав людини хворої чи зараженої вірусом АІДС, надання медичної допомоги та соціяльна підтримка хворих на АІДС.

Як підкреслив представник Світової організації охорони здоров'я Аарт Гендрікс (Голляндія), число людей, що заражені вірусом АІДС сьогодні не відоме, проте воно постійно зростає. А. Гендрікс вважає, що навіть можливості трьох найвпливовіших европейських організацій дуже обмежені у галузі надання допомоги хворим на АІДС. Підкреслино, що для ефективної профілактики захворювання та соціяльної підтримки хворих, необхідно налагодити міжнародну співпрацю всіх організацій, що займаються цією проблемою.

А в Україні крім вище згаданого — ще й холера, де на сьогодні зареєстровано 478 хворих на цю недугу. За даними Українського центру здоров'я, *лише протягом доби* з діягнозою „захворіння на холеру" привезено до лікарень 72 особи.

В Одесі запроваджено обов'язковий огляд пасажирів, які прибувають до міста, що його зорганізували санітарно-епідеміологічна та медична служби залізниці, автомобільного, морського та повітряного сполучення. Крім того, як повідомив представник військово-морських Сил України капітан-лейтенант Альбій Шудря, у Севастопільському військово-морському інституті на території військового містечка виявлено хворого на холеру одного з робітників обслуговуючого персоналу. В інституті зроблено заходи для нерозповсюдження інфекції у місті, зокрема введено кварантинний режим, щоб повністю виключити можливість контакту особового складу інституту з військовослужбовцями частин, що розміщені поблизу інституту.

БЕНЕФІС У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Місцева Окружна Управа СУА влаштовує бенефіс на Український Музей в Ню Йорку, який відбудеться у неділю, 16-го жовтня, в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Початок о год. 4-ій по полудні.

СЕВАСТОПІЛЬ. — У вівторок, 27-го вересня, сповнилася перша річниця із дня створення бригади морської піхоти Військово-Морських Сил України. З цієї нагоди особовий склад частини привітав командувач ВМС віцеадмірал Володимир Безкоровайний. Він висловив сподівання, що бригада морської піхоти й надалі „активно вдосконалюватиме свою бойобу майстерність й надійно захищатиме демократичні завоювання молодої держави, її суверенітет і незалежність, територіяльну цілісність і непорушність кордонів".

У СВІТІ

У ПОРТ-О-ПРЕНС з Маямі прибули 11 членів гаїтянського парляменту, які три роки тому змушені були втікати з країни, коли там прийшла до влади хунта, а законний президент Жан Бертран Арістід був усунений і вигнаний. Законодавці повернулися на батьківщину з допомогою американської Адміністрації для участи в надзвичайній сесії парляменту, скликаної Арістідом. Президент Гаїті розраховує, що на сесії буде схвалена амнестія для лідерів хунти, передбачена угодою між післанцями Билла Клінтона і генералами Седрасом і Біямбі. При умові, що їм гарантують таку амнестію, лідери хунти погодилися без перешкод пустити в країну американське військо і не пізніше 15-го жовтня зрезиґнувати.

ПРЕЗИДЕНТ ІРАКУ Саддам Гуссейн обвинуватив ЗСА в тому, що ООН „не хоче" скасувати санкції проти його країни, хоч більшість делегатів у Раді безпеки „виступають за такий крок". За його словами, лише іракський опір і його здатність „мобілізувати іракських дипломатів і засоби масової інформації" зможуть у підсумку анулювати накладене міжнародною спільнотою ембарго.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР правлячої партії Мехіко Гозе Масію був тяжко поранений терористами, які напали на нього коло готелю „Каса Блянка" на площі Реформ у центрі мехіканської столиці. Дві години пізніше він помер.

У СЕРЕДУ ВНОЧІ, 28-го вересня, у Фінській затоці, 50 км на північний захід від Рістна, затонув пором „Естонія" естонсько-шведської компанії „Естлайн" з 776 пасажирами і 188 членами залоги. Пором плив з Таллїна у Стокгольм. За даними міністерства внутрішніх справ Естонії, перед ранком вдалося врятувати лише 138 осіб.

„НІЯКОЇ ЗУСТРІЧІ російської делеґації з лідером боснійських сербів Радованом Караджічем у Ню Йорку не було і не могло бути", — заявив офіційний представник російського міністерства закордонних справ Міхаїл Демурін, коментуючи повідомлення про нібито таку зустріч, що появилося в деяких засобах масової інформації. За його словами, „в намірі російської сторони не входили контакти з представниками боснійських сербів".

ПРЕДСТАВНИКИ італійської санітарної служби провели інспекцію літака, який прибув у Рим з Бомбею. Серед 180 пасажирів, які перебували на покладі літака, була мати Тереза, яка займається доброчинною діяльністю в Індії, де спалахнула чума. За неофіційними даними, жертвами хвороби стали вже понад 1,000 осіб. Тисячі людей перебираються з районів, де спалахнула епідемія, в більш безпечні. Одночасно з Берліну надійшли повідомлення, що в міську лікарню при університеті Фрі доставлений пацієнт зі симптомами чуми. Якщо діягнозу підтвердять, це буде першим випадком захворювання чумою на території Европи.

Дж. Патакі обіцяє зменшити податки

Ню Йорк. — Виступаючи перед організацією Громадський бюджетний комітет, член нюйоркського стейтового сенату републіканець Джордж Патакі, який є кандидатом на губернатора Ню Йорку, оголосив, що на випадок перемоги він приступить до зменшення податків.

Дж. Патакі сказав, що до кінця чотирирічної губернаторської каденції зменшить прибутковий податок на 25 відсотків. Тепер прибутковий податок у стейті Ню Йорк становить 7.875 відсотка. Патакі має намір зменшити його до 5.9 відсотка. „Втілення в життя мого пляну значно зменшить прибутковий податок і дозволить нам конкурувати зі сусідніми стейтами", — сказав він. „Критики заперечать, що стейт не може дозволити собі зменшення податків, а я скажу інше: ми не можемо дозволити собі уникнути зменшити податків", — підкреслив Патакі.

Критики зразу ж відгукнулися на виступ Патакі. Губернатор стейту демократ Маріо Квомо, який веде боротьбу з Патакі, назвав програму суперника „трюком" і оголосив, що вона „нездійснима". „Нехай він розкаже, які програми має намір врізати!" — сказав М. Квомо.

Політичні коментатори нагадують, що рік тому, коли кандидат Республіканської партії на пост губернатора стейту Ню Джерзі Крістін Тодд Віттман запропонувала плян зменшення податків, її критики — в тому числі і губернатор стейту Джим Флоріо — тут же оголосили, що цей плян нездійснимий. Але зразу ж після перемоги К. Віттман проголосила про зменшення прибуткового податку і в першому ж щорічному бюджеті стейту, який вона склала, знову передбачила зменшення прибуткового податку.

Плян Патакі передбачає не лише зменшення прибуткового податку, але й зменшення корпоративних податків. Цей захід, вважає він, дозволить припинити втечу підприємств зі стейту Ню Йорк в інші стейти.

МВФ вирішив надати допомогу Україні

Мадрид. — Згідно зі звідомленням пресового агентства Ройтер у четвер, 29-го вересня, адміністративний директор Міжнародного валютного фонду повідомив, що згадана фінансова установа цього дня схвалила надати Україні ще до кінця цього року допомогу в сумі 360 міл дол., а в наступному 1995 році може й більшу суму.

КИЇВ. — 168 народних депутатів, із 393, уповноваження яких визнані, офіційно ще не перейшли на постійну працю до Верховної Ради України. Про це повідомив голова постійної Комісії ВР з питань державного будівництва, діяльности рад і місцевого самоврядування Олександр Стешенко.

ХАРКІВ. — У середині жовтня Харківський міський виконавчий комітет плянує провести міжнародну зустріч-нараду в справі проєкту будівництва нового Харківського летовища. Учасниками зустрічі-наради будуть міська влада, підприємці, спеціялісти зі ЗСА, Канади та Англії.

В АМЕРИЦІ

ДИРЕКТОР СІ-АЙ-ЕЙ Р. Джеймс Вулсі поінформував, що він не звільнить нікого із своїх співробітників у зв'язку з аферою Олдріча Еймса, який, займаючи високе становище в Сі-Ай-Ей, був рівночасно шпигуном на користь СССР впродовж дев'яти років. Замість звільнити своїх урядників, які не зробили ніяких зусиль виявити подвійну ролю О. Еймса, директор Дж. Вулсі переслав листа з упімненням до 11 своїх урядовців, включно із директором таємних доручень Тедом Прайсом. Така лагідна форма покарання своїх співробітників є повним контрастом до його початкового нап'ятнування Сі-Ай-Ей за те, що ніхто із урядовців не відкрив скоріше подвійної ролі О. Еймса.

В ГАРЛЕМІ В НЮ ЙОРКУ арештовано ще 14 старшин поліції за корупцію та використовування для власної наживи постів у тамошній поліції. Досі із 30-ої поліційної станиці в Гарлемі арешовано вже 29 поліціянтів, які впродовж останніх двох років замість арештувати торгівців наркотиками самі вдирались до мешкань і крали наркотики, зброю та гроші.

У БОРОТЬБІ ЗА МІСЦЕ в Сенаті між Едвардом Кеннеді і Майклом Ромні велику ролю відограють їхні погляди на релігію та їхні релігійні переконання. Молодий М. Ромні боронить своєї приналежности до мормонів, як Е. Кеннеді до Католицької Церкви. Обидва кандидати обвинувачують себе взаїмно у релігійній нетолерантості.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ кандидат на губернатора стейту Ню Йорк Джордж Е. Патакі у своїй передвиборчій кампанії обіцяє сильну знижку податків для мешканців стейту, ідучи слідами губернатора Ню Джерзі Крістіни Тод-Віттман. Він обіцяє знизити в наступних чотирьох роках податки на 25 відстоків від кожного громадянина.

У ВАШІНҐТОНІ УВАЖАЮТЬ загально, що популярність дружини Президента Гілларі Клінтон дуже зменшилася. Зокрема це помітно після того, як її сильна пропаганда плянованої реформи медичного забезпечення має щоразменше шансів прийняття. В розмовах із журналістами, яких Г. Клінтон довелося зустрічати тепер, коли вона є господинею дружини Боріса Єльцина, Наїни, помітно можна було завважити її зденервування і брак терпеливости. Плянований відхід пресової секретарки Б. Клінтона і неуспіх дружини викликали коментарі на тему поменшення ролі жінок в оточенні Президента.

В ШКІЛЬНІЙ СИСТЕМІ міста Ню Йорку створено новий пост, керівник якого має слідкувати за щоденною адміністрацією шкіл. Цей пост отримав колишній банкір і заступник посадника міста Дейвіда Дінкінса, Беррі Салліван. Це іменування його на таке становище викликало глибоке невдоволення теперішнього майора міста Рудольфа Джуліяні.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Активісти в Україні

Під активістами в Україні розуміємо тих, які ще за існування Совєтського Союзу в ері Міхаїла Горбачова взяли активну участь в українському визвольному русі і згодом, впродовж останніх років державної незалежности України, діяли для добра тієї незалежної молодої держави на кожному пості, що його займали, з користю для української політики чи культури. Трудно зарахувати до тієї категорії осіб, які, хоч патріоти, хоч навіть були репресовані, діяли під кутом власної амбіції, власної кар'єри, використовуючи існування рідної держави для своєї кишені чи взагалі для особистої користи. Патріотична фразеологія іназверхня метушливість таких одиниць не принесла добра Україні. Також те нещасне партійництво, яке проявилося в легалізації біля 30 партій і організацій з таким конкретним вислідом, що в останніх виборах до Верховної Ради українські демократи „самі себе звоювали".

Леонід Кравчук займав у минулому високе становище у Компартії. Чули ми, що сам оповідав як сталося, що він опинився в українському національно-державному русі. Зголосився, мовляв, до нього один чоловік з листом від високого партійного достойника, щоб уможливити йому доступ до архіву КГБ з 1930 року. Кравчук зацікавився, що сталося у тому 1930 році, сам уперше дізнався про голод в Україні, про ганебну ролю Лазара Кагановича у насильній колективізації українського сільського господарства і скільки „куркулів", насправді середняків-хліборобів, згинуло тоді. „Щось в мені тоді заламалося", — мав сказати Кравчук. Воно дуже вірогідне, бо після Щербицького, який засідання українського Політбюра вів російською мовою, настав за Кравчука інший дух. З партії виступив аж після невдачного „путчу" сталіністів у 1991 році. Обраний на Президента у грудні 1991 року, був першорядним репрезентантом державної України перед зовнішнім світом. Робив помилки: помилкою було тримати цілий рік на пості голови Кабінету Міністрів свого приятеля Вітольда Фокіна, виправдувався, що росіянин на становищі прем'єр-міністра — це найкращий доказ толерантного відношення до неукраїнців в Україні, не мав хисту адміністратора, занедбав ділянку хронічної економічної кризи і програв у виборах на Президента у користь колишнього голови Кабінету Міністрів Леоніда Кучми. При своїх величезних зв'язках міг був влаштуватися на якомусь іншому вигідному становищі. Але не хотів виректися дальшої активної ролі у державному апараті: кандидував з Теребовельської виборчої округи до Верховної Ради і в мунулому тижні виграв великою більшістю голосів.

Цікава історія — програв вибори Михайло Горинь, генерал Костянтин Морозов, Лариса Скорик, — перемогли під різними формами комуністи (хоч не можна їм теж відмовити, що вони не є українськими державниками). Поява Леоніда Кравчука у Верховній Раді України безумовно скріпить тамошній суто український політичний стрижень. В Америці щось подібне неможливе: тут не до подумання, щоб президент, який програв вибори, міг кандидувати до Конгресу чи до Сенату.. В Україні воно можливе і добре сталося. Л..Кравчук виявився клясичним активістом, який, хоч на багато нижчому пості — тільки рядового депутата, — залишається активним у державно-політичному житті.

До іншої категорії належить Анатолій Зленко — це дипломат, також першорядний репрезентант українських інтересів, добрий знавець англійської і еспанської мов. Втративши пост міністра закордонних справ, міг би знайти собі спокійніше і вигідніше місце, наприклад, у столиці Еспанії Мадриді. А в тім погодився зайняти пост в ділянці дипломатичної служби — конструктивних будівничих держави, один із тамошніх активістів.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Галина Сухомлин-Маняко

„ЛЮБОВ І НЕНАВИСТЬ"

II

Так хто не порятує наші душі? Новий Президент Леонід Кучма, який, як виявилося, сам не володіє українською мовою, ба, має намір внести зміни до чинного законодавства з метою надати російській мові офіційного статусу. А що заспівали б росіяни, якби президент Борис Єльцин надав українській мові офіційного статусу в Росії? Адже там живуть мільйони депортованих українців. А якби завирувала Польща, якби її президент зважився запровадити там, як офіційну мову, німецьку? Так! Українській державі — українську мову.

Прапори нашого духу у мужній боротьбі з тиранією поклали голови за свободу і добробуту нашого народу. Тож хай кожен, в кого в грудях б'ється українське серце, гордо і високо несе наш національний стиг — рідну мову! І я вірю, якщо наші парляментаристи, ті, яким народ довірив кермо держави, повернуться лицем до свого народу, вивчать його мову, читаючи геніяльні твори наших талановитих письменників, полуда спаде з їх сердець і душ і вони будуть теж любити Україну, як любили й Тарас Шевчен-ко, Леся Українка, росіянка Марко Вовчок, Василь Симоненко, Алла Горська, Василь Стус, Володимир Сосюра і мільйони патріотів, які не мовчали і не мовчать, як „німі подлії раби" в час, колихочуть перекреслити наш народ.

Перший лист, який я отримала після березневих виборів 1994 року в Україні, прийшов до мене від письменника з Києва. Він писав: „Вибори відбулися... Але перемогу здобули ті, які ненавидять Україну і українську мову"...Хто ж ці переможці на цих зловісних для України недолугих виборах?! Чужинці а чи „переплавлені" за роки окупаційного режиму українці, які втратили національну гідність і не знають чиї вони діти? І за що і чому Україна знаходиться тепер в трагічному кризовому становищі? Хто ж ми такі, щоб зайди зневажали нашу святиню святинь — рідну мову, нищили наші духовні скарби, вішали замки на українські школи та втілювали на нашій землі і в нашій хаті підступну та облудну політику закабалення і визиску України і тотальну русифікацію!

На превелику нашу ганьбу ми дожили до того, що за роки большевицького режиму майже по всіх містах на сході України зникли україномовні дитячі садки і школи, а натомість повсюдно повідкривалися російські. А в Києві, столиці України, українські діти витріщують очі, коли я до них зверталася на рідній мові, а молодь зневажливо усміхається, коли чує, що ви розмовляєте по-українськи, не говорячи вже про те, що деякі дикуни дивляться на вас як на „буржуазного націоналіста" або „бандерівця". Таке саме неприродне і злочинне явище придушення та витіснення рідної мови я спостерігала і в Білорусії, де в її столиці Мінську „чаровну" білоруську мову можна було почути в національному театрі, часами в радіо та на базарі, куди приїздили селяни. Прекрасно оформлені білоруські казки і художню літературу мало хто купує, бо підростаюче покоління також зрусифіковане... Їдучи в метро, де водій поїзду оголошував зупинки білоруською мовою, я чула і бачила, як одна селянка, почувши рідну мову, розплакалась і вигукнула:„ Ви чуєте? Як гарно! Як гарно!" А білоруська мова, як і українська, справді неповторна і „чаровна" своєю милозвучністю і своєю самобутністю. Хто ж має право затоптувати ці безцінні духовні скарби того чи іншого народу, дарунки Бога людям на землі, як твердив Микола Гоголь. І чому одні народи мають духовну міць протистояти їх уярмленню, а інші протистоять йому навіть, попадаючи під окупацію чужинців, і врешті позбуваються її завдяки своїй єдності і любові до батьківщини. А чи ми всі маємо національну міць?

За часів п'ятикратного „героя" Совєтського Союзу Леоніда Брежнєва, Москва забажала зробити російську мову в Грузії державною, але грузинський народ не дозволив наруги сваділля над собою. Грузини дружньо виступили на захист рідної мови. І Москва відступила.

Наша Україна, родюча і прекрасна своєю природою земля, впродовж багатьох віків завжди була в небезпеці зазіхань своїх сусідів із заходу, сходу, півдня і півночі, як та чайка при дорозі, як співається в народній пісні. Український народ в кривавих битвах з ворожими навалами віками відстоював свою незалежність, зберігав свою мову, бо вона невід'ємна частка батьківщини, голос народу, чарівний інструмент, на звуки якого відгукуються найтонші і найніжніші струни людської душі.

Мова народу є найкращий, що ніколи не в'яне і вічно розвивається, цвіт усього його духовного життя, що починається далеко за межами його історії. У мові одухотворюється весь народ і вся його батьківщи-на.

Найбільше і найдорожче добро у кожного народу, казав колись клясик української літератури Панас Мирний, — це його мова, ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя і свої сподівання, розум, досвід, почування. Мова є найважливіший, найдорожчий і наймiцніший зв'язок, що з'єднує живі і майбутні покоління в одне велике, історичне і живе ціле.

Так як росіяни, за незначними вийнятками, зневажають українську мову і не мали і не мають бажання її вивчати, хочу у своїй статті привести кілька цитат відомих російських письменників про мову. Адже самі росіяни ніколи не поступляться рідною мовою, зате московські царі, а потім вожді так званого „пролетаріяту" прикладали титанічні зусилля і всіма злочинними методами вбивали рідну мову інших народів, а в першу чергу українського. Відомий російський письменник Іван Тургенєв писав: „Я ніколи жодного рядка в житті не написав неросійською мовою, в противному разі, я був би не художник, а просто паскуда. Бережіть чистоту рідної мови як святиню". Згадаймо слова полум'яного борця проти самодержавства і кріпацтва революційного демократа М. Черни-

(Закінчення на 4 стор.)

Юрій Р. Рибак

ГРОШІ У СОЦІЯЛЬНІЙ ДІЙСНОСТІ

Здоровий розум, економіка і навіть клясична соціологія вважають, що гроші — це „однорідне, абстрактне, безособове знаряддя матеріяльного обміну". Так є у теорії, бо у практиці маємо до діла не лише з одним родом грошей, а дещо більше, на походження і використання яких впливає поведінка суспільства. І саме з того аспекту Viviana A. Zelizer — професор соціології в Принстонському університеті — опрацювала книжку на 286 сторінок п. з. „The Social Meaning of Money", яка вийшла цього року у видавництві Basic Books. Тут авторка звертає нашу увагу на те, що люди, незалежно від офіційної валюти, постійно творять різні роди грошей — такі як посвідка подарунку, різдвяні ощадностеві конта, харчові картки і різнородні комерційні купони.

Багато місця присвячується у книжці змінам публічного і приватного вживання грошей у ЗСА за 1870-1930 роки. Доказом того, що економіка гроша вплинула на кристалізацію соціяльної організації хай буде факт, що в тому часі появляється ряд фінансових нововведень, з яких згадаймо хоч би чеки для мандрівників, фіксовані (сталі) ціни продуктів у т. зв. „нікель енд дайм" крамницях, каталоги для замовлень поштою, кредитні картки, посилене користування плянами часової платности, як, наприклад, купно на сплати і кредитова система.

У минулому столітті, коли товари масового виробництва заливали ринок, американці не стали „суспільністю обмінних покупців". Свої власні метеріяльні речі (авта, радіо, машини до прання, одяг, косметика й інше) вони вважали зовнішнім виявом вищого соціяльного значення... Ось пригадаймо, що для східньоевропейських жидівських іміґрантів новий одяг, фортепіяно, продукти відомої фірмової марки, перебування на літніх вакаціях за містом не були лише суто економічними трансакціями. До них долучувалися розкішні речі та активність, що стали центром "символічної конструкції у будові їхньої американської ідентичности". Це все перетворилося остаточно у жидівський стиль американізму, що часто входив у проведення традиційних святкових відправ.

Соціяльне розрізнення грошей майже підсвідомо стало критичним наложенням обов'язків на американця. Збільшене вживання грошей у домашньому господарстві, виміна подарунків і харитативні датки виявилися дражливим елементом у назріванні розв'язки всяких проблем. Тут головно доводилося встановлювати скільки з постійного доходу або надзвичайного заробітку треба вжити на ціль ощадности, датків, евентуальних позичок найближчим і приятелям, освіти дітям, розваги і т. п.

А тому що кожний член родини має свою індивідуальність і зберігає важливість свого „я", доводилось встановлювати, котрі з членів родини були компетентні контролювати родинний фонд, ним заряджувати і з нього виплачувати гроші. Не легке завдання... І тут не обходилось без конфліктів, головно під час розподілу між чоловіком, жінкою і дітьми. Наведім тут хоч би тільки один момент, а саме те, що жінка діставала значно менше на дрібні витрати, ніж було потрібно, в той час, коли чоловік, як хлібодавець, мав вільну руку... Довгі, довгі роки довелось жінкам боротися за належний пай у родинному доході. На це вони мали повне моральне право як дійсні менеджери домашнього господарства... У зв'язку з тим авторка книжки подає опінію однієї жінки, мовляв, „чоловік не розуміє встановлення рівномірности домашнього господарства і його витрат". У той час, а подекуди ще і сьогодні родина вживає назначені глечики, пушки або коробки, щоб у них вкладати тижневий заробіток, а відтак розділювати його на різні потреби і розваги. При цій нагоді звернімо увагу на те, що в організації самої передачі домашніх грошей існують три можливості: безпосереднє платня, право до частини і добровільний дарунок однієї особи для іншої. І що ж тут виявляється? А те, що право до грошей стає рівнозначним з домінуючою вимогою забезпечити собі домашню силу і автономію. Знов же гроші як дарунок вимагають підпорядкування одиниці і „добру волю" того, хто вирішує.

Прочитання книжки від початку до кінця включно з окремими замітками на 55 додаткових сторінках дає читачеві можливість збагнути суть того, „чи любимо, чи ні, гроші є грішми — і це все"... І хоч ті гроші „бездушні і мертві", то незалежно від виду і форми та джерела походження впливають своєю присутністю і дією на відрухову реакцію суспільности. Це особливо відчуває її основна складова частина, якою є родина. Саме тут гроші (як каталізатор чи пак побудник до дії) зуміли проникнути модерне соціяльне життя родини, а з нею цілу американську суспільність. Соціяльний рух підсилив активність приватного і державного сектора відносно захисту і допомоги для бідних, немічних і бездомних.

Багато членів громади згідні з думкою, що „гроші щастя не приносять, однак дають своєрідне заспокоєння". Але коли виринає пекуча потреба достатньої кількости грошей, тоді може захитатися мирне співжиття подружжя... У переносному значенні, подружжя — це автомашина, а гроші — це рушійна сила газоліни!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про хворобливі амбіції

Є багато осіб, які кажуть, що амбіція — це дуже важлива риса людського характеру, яка сама допроваджує їх до активности та успіху у житті. Це правда, що люди без почуття амбіції не можуть у житті осягнути багато, а їхня байдужість робить з них звичайних „з'їдачів хліба", а не активних, пружких членів своєї спільноти.

Однак часто насувається питання, як цю амбіцію втримати у рамках приличности, щоб вона не перевищувала всіх інших намірів і не стала хворобливою до такої межі, щоби засліпити здоровий глузд і не викликати насмішок, а в кращому випадку — презирства до даної одиниці.

Якось так воно є, що у нашій спільноті маємо, на жаль, багато осіб з хворобливою амбіцією, яка може рости з часом, а подекуди також з віком.

Як і коли вона приходить, не є важне, а важливе є те, що у нашій громаді нагромаджується стільки випадків, де особиста амбіція переважає „pro publico bono", засліплює очі, а думці наказує невпинно говорити лише про себе і для себе.

Пригадаймо собі, скільки разів доводиться нам публічно вислуховувати промови, де прелеґенти „глаголять" про себе і про свої успіхи, де слово „я" повторюється так часто, що за ним губиться зміст, і сенс промови проходить непоміченим.

Чи не зустрілися ви, дорогі читачі, із такими випадками? Чи не були ви свідками прощальних слів біля трун, де промовці говорили більше про себе, ніж про померлих?

Невже не чули ви ніколи, як прелеґенти славлять свої успіхи та те, що вони особисто вчинили для справи, забуваючи згадати про інших, що працювали з ними на рівні і зробили адекватний вклад у справу? А скільки разів трапляється тепер бажання експонуватися, висунутись доконче публічно наперед, бути у перших рядах, вітати „хлібом і сіллю" різних достойників, читати своє ім'я у пресі чи у бронзі, бути членом десятків комітетів, але тільки на провідних, вдало експонованих місцях з надією внесення на скрижалі історії загальнонаціональної чи льокальної, бути на світлинах при якнайбільш ясновельможній особі, ба, щобільше, тепер ще і дістати широку авдиторію у телевізійній програмі.

Все це саме ознаки тієї хвороби, що має назву „запалення амбіції", яка ніяк не стоїть на рівні зі здоровою амбіцією, що каже людині працювати, осягати певний рівень знань у своїй професії, бути корисною частиною свого народу і суспільства.

Можливо, що у тому позитивному стремлінні бути корисним ми часом втрачаємо здоровий глузд і самокритику, а можливо, що тут також має вплив підсоння нашого теперішнього життя і спілкування з відродженою Україною.

Але обсервуючи наше громадське і політичне життя, ми з прикрістю зауважуємо, скільки там осіб, що думають лише про своє „я", а не „pro publico bono", і як вони вміють виборювати свою власну славу, а забувають, що вона є тимчасовою і не має великого значення, а з часом навіть буває смішною в очах громади.

Хто це так влучно сказав, що „твоє „я" так голосно кричить, що не чути, що ти говориш"?

Здається, ті слова треба нагадувати тепер багатьом нашим нинішнім „діячам", що по різних комісіях номінують себе до громадських чи політичних висот на полі багатосторонньої репрезентації, яка через навал функцій і титулів приречена на цілковите унерухомлення і бездіяльність.

Отже, чи з висоти фотелів і п'єдесталів, у гуку закликань вони годні почути слова, що їх рік мудрець пошепки?

О-КА

Світлана Кузьменко

Українці Санкт Петербургу в наукових працях Т. Лебединської

У вересні ц. р. в Торонто перебувала науковець, кандидат філософічних наук, доцент, письменниця, перекладач художніх творів з арабської мови Тетяна Лебединська. Тетяна Лебединська — українка, яка народилася в Києві, вчилася коротко у Львові, але з двадцятилітнього віку, вже понад 30 років, живе в Санкт Петербурзі, там закінчила вищу освіту, там працює.

Об'єднання Українських Письменників „Слово" разом з журналом „Молода Україна" запросили Т. Лебединську на вечір з проханням поділитися своїми думками про українців у Санкт Петербурзі, на що вона охоче погодилася. Виступ Тетяни Лебединської відбувся 11-го вересня в переповненій залі приміщення Канадсько-Української Мистецької Фундації. З доповіді на вечорі Т. Лебединської, а також із розмов з нею ми довідалися, що серед своїх наукових розвідок у галузі культури Т. Лебединську, зокрема, цікавить тема — українці Санкт Петербургу. На цю тему в своїй науковій діяльності вона вже зробила багато досліджень, написала наукові праці, читала в Петербурзі лекції російською мовою, як от „Тематика Близького Сходу в творах Григорія Сковороди", „Шевченко і схід", „Сприйняття Миколою Гоголем східньої культури", „Образ Моххамеда в українській літературі другої половини XVIII і XIX століть", „Схід у літературній і науковій діяльності Івана Франка", „Близький Схід у житті і діяльності Лесі Українки", „Літературні твори Агатангела Кримського зі східньою тематикою", „Палестина і Єгипет у зображенні українських і російських художників", „Полтавський народ у житті і творчості ливанського письменника Михайла Нуайме", „Письменники і журналісти Близького Сходу про літературне життя України", „Тарас Шевченко в Санкт Петербурзі", „Українські священики в Російській Православній Церкві", „Український некрополь Санкт Петербургу", „Український театр і українські артисти Санкт Петербургу", „Українська література і царська цензура (за архівами Санкт Петербургу)" й інші.

Т. Лебединська зазначує, що Санкт Петербург — це місто в Росії, на якому залишили великий слід культури багатьох національностей, зокрема західніх держав, а також України, бо там часто жили, працювали і творили видатні представники української інтеліґенції — відомі українські культурні і політичні діячі, як от Дмитро Дорошенко, Данило Апостол, Кирило Розумовський, Андрій Безбородько, Григорій Сковорода, Михайло Грушевський, Іван Котляревський, Тарас Шевченко, Іван Франко, Семен Гулак-Артемовський, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Петро Ніщинський, Микола Вербицький, Олександер Чужбинський, Володимир Боровиковський, Дмитро Левицький, Микола Грищенко, Симон Петлюра, Дмитро Донцов і багато інших. Там був ув'язнений і страчений Павло Полуботок.

Т. Лебединська зладила бібліографію з анотаціями заборонених царською цензурою творів українською мовою в період діяльности революційного народництва, де серед імен знаходимо Тараса Шевченка, Івана Франка, Леоніда Глібова, Михайла Драгоманова, Івана Карпенка-Карого, Григорія Квітки-Основ'яненка, Марка Вовчка, Марка Кропивницького, Панаса Мирного, Миколу Садовського, Михайла Старицького й інших українських письменників і діячів української культури. З того покажчика ми довідуємося, що навіть твори таких видатних російських поетів, як Алєксандра Пушкіна і Ніколая Нєкрасова були заборонені українською мовою.

Т. Лебединська також зладила покажчик місць поховань у Санкт Петербурзі видатних українських діячів культури — в науці, літературі, мистецтві та політиці в часі 1703–1919 років, який вона назвала „Український некрополь Санкт Петербургу". Покажчик подає 230 імен відомих українців, похованих у Санкт Петербурзі. Крім їхніх років народжень і смерти, в покажчику зазначено хто вони були, назви цвинтарів, на яких вони поховані, опис пам'ятників чи плит на їхніх могилах та як їх знайти. В кінці покажчика подано мапи цвинтарів з детальними вказівками.

Тепер Т. Лебединська працює над проєктом — поставити пам'ятник Тарасові Шевченкові в Санкт Петербурзі, бо, як вона зазначує: „Тут пройшло 17 літ його життя, тут навчався, був викуплений з кріпацтва, став академіком, написав багато творів, пізнав хвилини радости і гіркоту печалі, звідси царат заслав його в далекий Мангишлак, тут пішов з життя..." „З іменем Тараса Шевченка, — продовжує Тетяна Лебединська, — в Петербурзі пов'язано біля 900 місць. Щоб розповісти про них, довелося б написати безліч томів..."

Бронзовий монумент поетові дарує відомий український скульптор Леонід Молодожанин, що живе в Канаді і знаний тут, як скульптор Лео Мол. Перед війною він учився в Санкт Петербурзі в Ленінградському інституті живопису, скульптури й архітектури. Пам'ятник має бути відкритий на весні 1995 року. Свої пропозиції у цій справі Т. Лебединська просить надсилати головному редакторові журналу „Український Історик" Любомирові Винарові.

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північно-американському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Марко Кошикар, новий член 13-го Відділу УНСоюзу у Вотервліт, Ню Йорк. Вписали сина Марка в члени УНСоюзу, мама Галя і батько Володимир Кошикар.

Олександер Бірклей, новий член 496-го Відділу УНСоюзу в Сіятлі, Вашінгтон. Вписали свого внука Олександра в члени УНСоюзу бабуня Меланія і дідо Михайло Кігічаки.

Степан Олександер Мур, син Стефанії та Роберта Мур, новий член 106-го Відділу у Чікаго, Ілл. Вписали свого внука в члени УНСоюзу дідусь Григорій та бабця Марія Чомків.

Катерина Ірена Райлі, доня Христини (Степаник) Райлі і Василя Райлі, нова членка 158-го Відділу УНСоюзу в Брук-лині, Ню Йорк. Вписала свою внучку Катрусю бабця Ірена Степаник.

Роман Партика, новий член 496-го Відділу УНСоюзу в Рентон, Вашінгтон. Вписали свого сина Романа в члени УНСоюзу мама Анна і батько Андрій Партики.

Олег Партика, новий член 496-го Відділу УНСоюзу в Рвтон, Вашінгтон. Вписали свого сина Олега в члени УНСоюзу мама Анна і батько Андрій Партики.

Юстина Келій Джоніс, нова членка 496-го Відділу УНСоюзу у Сіятлі, Вашінгтон. Вписали свою внучку Юстину в члени УНСоюзу бабуня Надя і дідусь Павло Лавринюки.

Наймолодший новий член 37-го Відділу УНСоюзу в Елізабет, Н.Дж. Роман Герус, син Олеся і Марійки (з дому Геча) Герус. Батьки закупили маленькому Ромчикові Каледжову грамоту УНСоюзу до 18-го року життя.

Ольга Дрогомарецька, нова членка 496-го Відділу УНСоюзу в Рентон, Вашінгтон. Вписали свою доню Ольгу в члени УНСоюзу мама Валентина та батько Петро Дрогомарецькі.

Лариса Д. Дрочак, доня Данни і Володимира Дрочак, нова членка 283-го Відділу УНСоюзу в Аубурн, Ню Йорк. Вписали свою внучку Ларису в члени УНСоюзу бабуня Анна та дідо Михайло Дрочак. У родині панства Дрочак усі є членами УНСоюзу.

Таня М. Дрочак, доня Лісі і Богдана Дрочак, нова членка 283-го Відділу УНСоюзу в Аубурн, Ню Йорк. Вписали свою внучку Таню в члени УНСоюзу бабуня Анна та дідо Михайло Дрочак. У родині панства Дрочак усі є членамиУНСоюзу.

Софійка Калина Сеник, нова членка 15-го Відділу УНСоюзу Товариства „Україна" у Вашінгтоні, Д.К. Вписали свою доню Софійку в члени УНСоюзу, набуваючи для неї студійну грамоту її батько Юрій і мама Мерлі Сеник.

Ігор Щур (зліва) та його сестричка Світлана, нові члени 496-го Відділу УНСоюзу у Рентон, Вашінгтон. Забезпечення в УНСоюзі закупили для своїх дітей мама Надя і батько Василь Щур.

Маріяна Ресіка (зліва) і її братик Юрій Марко, нові члени 496-го Відділу УНСоюзу у Сіятлі, Вашінгтон. Вписали своїх дітей Маріянку і Юрчика батько Роман Марко і мама Ірина Марко.

Олександра Ярослава Верзолі, нова членка 13-го Відділу УНСоюзу у Ватервліт, Н.Й., на руках бабці Теодозії та дідуся Ярослава Кушніра. Вписали доню Олександру в члени УНСоюзу її мама Наталка та батько Вілліям Верзолі.

Олександер Хам (зліва) і Микола Хам, сини д-ра Романа Хама і пані Маріянни Хам, нові члени 205-го Відділу УНСоюзу в Лонг Айленд, Н. Й. Вписав у члени УНСоюзу цих двох братиків-близнюків, Олександра і Миколу їхній хресний тато п.Богдан Сосницький з Каліфорнії.

Відійшов у вічність св.п. інж. З. Кохановський

Покійний Зенон народився 12-го червня 1903 року в Турці, на Західніх Землях України. Тут же молодого Зенона приватно підготовляють до гімназійних студій у Львові, де в 1921 році закінчив успішно Академічну гімназію. У 1921-22 роках Зенон відвідував Технічний Інститут у Львові, де був активним членом студентського т-ва „Основа". В 1924 році продовжував технічні студії в університеті у Данціґу, які в 1930 році закінчив успішно дипломом інженера.

І знову безпощадна і невблаганна смерть вирвала з наших рядків зразкового мужа і батька, здібного інженера, громадського діяча, обов'язкового і здисциплінованого члена нашої громади.

Відійшов на поклик Всевишнього у вічність всіми шанований професіоналіст, який за життя відзначався шляхетними прикметами, що полонили всіх хто його знав.

В час наших Визвольних змагань, в роках 1919-1920 Зенон сповняє свій національний обов'язок, зі зброєю в руках обороняючи новрвідроджену українську державу в рядах Української Галицької Армії.

Під час студій в Данціґу Зенон був членом-основником корпорації „Чорноморе", як також активний в студентському русі в ЦЕСУС-і.

В 1930 році Зенон одружився зі Стефанією Пушкар, з якою взірцево прожив аж до її передчасного відходу у вічність в 1983 році.

(Закінчення на стор. 4)

Ділимося сумною вісткою, що 29-го вересня 1994 р. в Кейнсі Н.Й., по довгій і тяжкій недузі відійшла у Вічність на 79-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл.п.

КАТЕРИНА РЕШІТНИК

з родини Бандурович із Сколього

ПОХОРОН відбудеться 1-го жовтня 1994 р. із заведення Петра Ярем[illegible] в Ню Йорку до церкви св. Юра, а буде похована на цвинтарі Gate of Heaven, Westchester, N.Y.

Залишила у глибокому смутку:
дітей, внуків і правнуків та близчу і дальшу родину і знайомих у ЗСА, Канаді, Франції, Англії та Україні.

КИЇВ. — Нові проблеми виникли у плянах тунелю між Кримом і Краснодарським краєм. Група українських та російських фахівців дійшла до висновку, що спорудження тунелю буде надто дорого коштувати обом країнам, оскільки окрім видатків на будівництво самого тунелю для забезпечення виходу Росії до чорноморських портів потрібно буде перебудовувати залізничні шляхи довжиною 380 км. на території двох держав.

Ділимося сумною вісткою з рідними та знайомими, що в середу 28-го вересня з волі Всевишнього відійшла у Вічність на 101-му році життя наша найдорожча мама, бабуня, прабабуня, сестра, тета

бл. п.

МАРІЯ БІЛОЗОР

уроджена Фединська

вдова по бл. п. д-рові Володимирові Білозорові, кол. медсестра УГА, провідна діячка Союзу Українок в Коломиї та ЗСА

Панахида за покійну — п'ятниця 30-го вересня, 7-ма година вечером у похоронному заведенні Насевичів, Franklin and Brown Streets, Philadelphia, Pa.

Поминальна Служба Божа в суботу 1-го жовтня о год. 9-ій ранку в церкві Св. Михаїла, Cooper Landing Road, Cherry Hill, NJ, а похоронні відправи на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійна залишила у глибокому смутку:

дочки —	НАТАЛІЮ КОРОПЕЦЬКУ з мужем ІВАНОМ
	ОЛЬГУ ЦЕГЕЛЬСЬКУ
	ОКСАНУ КОРОПЕЦЬКУ з мужем МИКОЛОЮ
внуків —	РОМАНА КОРОПЕЦЬКОГО з дружиною ВОЛОДИМИРОЮ
	СОФІЮ КОРОПЕЦЬКУ-ПАЗУНЯК з мужем БОГДАНОМ
	МАРТУ ЦЕГЕЛЬСЬКУ-ЯРОШ з мужем РОМАНОМ
	АДРІЯНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО
	НАДІЮ ЦЕГЕЛЬСЬКУ-КІДД з мужем ОУЕН
	ОКСАНУ ЦЕГЕЛЬСЬКУ КЛАПІЩАК з мужем ЮРІЄМ
	МАРКА КОРОПЕЦЬКОГО з дружиною АНДРЕЄЮ
	АНДРІЯ КОРОПЕЦЬКОГО з дружиною ТАМАРОЮ
	ТЕТЯНУ КОРОПЕЦЬКУ КОКС з мужем МАТВІЄМ
	УЛЯНУ КОРОПЕЦЬКУ
правнуків —	ЮЛІЯНА, РОМАНА, ОРЕСТА, СОФІЮ, ДІЯНУ, РУСЛАНА, ДЕМ'ЯНА
сестру —	ЮЛІЮ ЦІШЕЦЬКУ з родиною
братанків —	ОМЕЛЯНА ФЕДИНСЬКОГО з родиною
	УЛЯНУ ФЕДИНСЬКУ СОФРОНОВУ з родиною

Родину в ЗСА та Україні

Замість квітів на могилу покійної просимо складати жертви на Суспільну Службу Союзу Українок та Суспільну Службу Комбатантів.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

СВ. П.

МИХАЙЛИНИ (ЛЄНИ) ІВАНИЦЬКОЇ

з дому Пелех

В суботу 8-го жовтня 1994 року будуть відслужені Служби Божі в таких церквах:
в Україні: Мечищів (де народилася), Бережани, Тернопіль, Заліщики;
в церкві Св. Юра в Ню Йорку;
в Соборі Входа в Храм Пресвятої Богородиці, в Норт Порт, Фла.
Просимо згадати покійну у ваших молитвах.

чоловік — РОМАН ІВАНИЦЬКИЙ
кузин — СЛАВКО СЛАБОДУХ з дружиною [illegible] і дітьми
родина — А. БОЯР
кузин — ІВАН ОЛІЙНИК з дружиною СТЕФОЮ і дітьми
родина — ОЛЯ КУЗЬМИН з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми
та близча і дальша родина в ЗСА й Україні

Любов...

(Закінчення зі стор. 2)

шевського: „Не якихось там двісті чи триста років, а бозна скільки віків говоритимуть українською мовою люди, що живуть на Дніпрі й далі на заході: у такому разі існуватиме і українська література бозна скільки віків".

Могутню визвольну силу бачив у рідному слові великий син українського народу Тарас Шевченко. Він на сторожі свого народу поставив своє безсмертне слово Прометея, яке ніхто і ніколи не згасить. Український народ в минулі часи завжди ставився з глибокою пошаною, вірою і любов'ю до рідної мови. Вона була для нього єдиною зброєю, єдиною втіхою. Нашою мовою милувалися також ті чужинці, які, побувавши в Україні, мали нагоду чути її. Ось, приміром, як француз П'єр Шевальє у своїй книжці „Історія війни козаків проти Польщі", виданій в Парижі 1663 року, характеризує українську мову козаків: „Вона дуже ніжна і сповнена пестливих висловів та надзвичайно тонких зворотів". А німецький поет Фрідріх Боденштед в середині XIX століття так захопився народними піснями та історичними думами, що вивчив українську мову і переклав багато цих пісень і дум, видавши згодом антологію „Поетична Україна", в передмові якої він захоплено писав про пісню і мову українського народу, вважаючи її за досягнення народів усього світу.

Наші предки свято зберігали нашу мову, не зважаючи на великі заборони і утиски, передавши нам нетлінний скарб українського народу.

Але ось великий гетьман Богдан Хмельницький, розгромивши і вигнавши з України жорстоких польських наїзників, після того, як її спустошила чума, яка перекреслила всі його державницькі пляни, вирішив заключити в Переяславі союз з Москвою, хоча леґендарний козацький полководець Іван Богун, який усе своє життя боровся за свободу українського народу і рідної землі, радив Б. Хмельницькому не робити цього фатального кроку. Він казав, що „в народі московському панує рабство і невільництво в найвищій мірі і що у них нічого нема власного і бути не може і люди, на їх думку, народжені на світ ніби для того, щоб нічого в ньому не мати, а бути рабами", а протопоп черкаський Федір Гурський на Переяславській Раді заявив: „Московські дари є всі в роґожах, то неминуче і народ, живучи з ними, доведений буде до такої бідности, що убереться він у рогожі і під рогожі". Подальша історія нашого народу свідчить про те, що як полководець Іван Богун так і протопоп Федір Гурський мали цілковиту рацію. Вже монарх Росії Олексій Михайлович видав наказ про заборону під страхом смертної кари написання книжок українською мовою, не говорячи вже про всіх пізніших царів, починаючи від Петра I та кінчаючи горезвісним царем Миколою II

В Сакраменто відзначено роковини Незалежности України

Дня 21-го серпня 1994 року свято Незалежности України відкрив мґр Юрій Олійник, президент Українського Клюбу „Спадщина" в Сакраменто.

Святочну промову виголосив інж. Богдан Сторожук. Він коротко з'ясував і насвітлив події, які тепер відбуваються в Україні.

Три роки існування відродженої української демократичної держави — це безнастанна боротьба за владу між Президентом України і комуністичною зросійщеною Верховною Радою, це боротьба з хаотичною економікою, зі злочинством, яке опанувало цілу державу. Такі проблеми утруднюють розвиток молодої держави, а так само унеможливлюють запевнення громадянам свобідного і щасливого життя.

Тим часом новий Президент Леонід Кучма заявив, що зрівняє українську мову з російською. Це кривда для нашого народу, який віками боровся проти русифікацій, проти національного і політичного безправ'я.

Ми є свідками нової ери в історії нашої нації і держави. Якою буде ця нова сторінка, залежатиме від українського народу, чи він знову піде в рабство, чи оживе дух волі і незалежности. Завданням діяспори є допомогти в тих національних змаганнях нашого народу матеріяльно і морально.

Д-р Олесь Наклович, президент Українсько-Американської Академічної Асоціяції в Каліфорнії, привітав Україну в День її Незалежности і побажав їй щастя, добра, успіху, витривалости в її змаганнях за краще майбутнє.

Софійка Гнатик, дівчинка, яка недавно прибула з України, гарною українською мовою віддеклямувала вірш Олександра Олеся „Живи, Україно".

Останною точкою нашої програми була гра на бандурі мґр Олі Герасименко-Олійник, професійної бандуристки. Супроводжуючи собі, вона відспівала пісні „Моя Україно" — слова і музика Ігоря Костецького, „Криниця мого дитинства" — музика Олександра Білаша, слова Дмитра Луценка, „Україно кохана" — музика Анатолія Пашкевича, слова Дмитра Луценка.

Ми всі були захоплені виступом Олі, яка грала і співала пісні з глибоким чуттям.

Українським гимном „Ще не вмерла Україна" закінчили ми святочні збори нашого клюбу „Спадщина", хоч і скромно, бо нас тут в Сакраменто, дуже мала українська громада, але щиро відсвяткували ми свято Незалежности України. З любов'ю до тебе із тугою за тобою шлемо тобі, Україно, наш щирий привіт зі сонячної Каліфорнії і бажаємо многих літ у свободі і щастю прожити.

* * *

Того самого дня, 21-го серпня, наш клюб „Спадщина" відбув Загальні збори. По звітах вибрано нову Управу клюбу: мґр Юрій Олійник став головою клюбу, д-р Любов Йова — заступником голови, Вадим Власюк — секретарем, Теодор Віятр — касиром. До Контрольної Комісії обрані Василь Малика і Олекса Качмар.

Клюб займається культурно-освітньою працею на терені Америки, а також помагає в тій ділянці Україні.

В 1992-1993 роках клюб допомог шкільництву в Україні, головно в редаґувані шкільних підручників. В 1992 р. засновано український діябетичний проєкт. Ініціяторка проєкту — Андрея Керолл, дипломована дієтистка у Вінґзор, Каліфорнія. Метою проєкту є доставляти в Україну інсуліну, шприци, голки і прилади до міряння цукру в крові, разом зі спеціяльними книжками.

Клюб „Спадщина" допоміг Керолл в тій акції. Проєкт започатковано в Черкасах, (є місто-побратим Санта Рози в Каліф.). Там вже засновано клініку, тепер засновується подібну клініку в Полтаві.

Клюб допоміг Андреї Керолл видати книжку, яку переклав з англійської мови на українську Володимир Корінь, голова клюбу мґр Юрій Олійник упорядкував і зредаґував український текст, а його дружина Оля підготувала до друку всі 248 сторінок і ґрафіку з допомогою компютера. Книжку під заголовком „Вказівки і допомога для хворих на інсуліно-залежний діябет" написав д-р Лютер Б. Трафік. Цю книгу Андрея Керолл роздає задармо хворим дітям в Україні. Книжку видруковано українською мовою завдяки жертвенності багатьох осіб. Наразі видруковано 1.000 примірників, з огляду на обмежені фінанси. Їх вже роздано в Україні.

Просимо сприяти цьому благородному ділові, і допомогти Українському Клюбові „Спадщина" в Сакраменто.

Пожертви просимо присилати до: Ukrainian Heritage Club of Northern California, 5253 Glancy Drive, Carmichael Ca. 95608.

Мґр Стефанія Мішкевич

Згадаймо С. Олесницьку в першу річницю відходу у вічність

Св. п. С. Олесницька

В чарівний осінній день, в свято Покрови, 29-го вересня 1993 року, закінчилась життєва дорога визначної громадської діячки, яка ні одної хвилини свого життя не змарнувала, а віддала його повністю для своєї родини і України.

Це св. п. Слава Олесницька, яка народилася 19-го листопада 1922 року в Калуші як третя доня Михайлини і Мирона Мосорів. В подружжя Мосорів було чотири доні, які зростали серед чудової природи українських містечок, спершу в Калуші, потім в Раві Руській і в Богородчанах, може з цих квітучих садів і городів дістали всі сестри ту життєрадість і любов взаємну, і той знаменитий гумор, який мабуть найсильніший був у Славці.

До ґімназії ходила в Станиславові, де належала до забороненого спортового Т-ва „Сокіл".

З вибухом Другої світової війни родина Мосорів переїхала до Відня, де Слава після матури в Ярославі студіювала заграничну торгівлю. У Відні стала активною членкою студентського товариства „Січ" і там вже почалася її громадська діяльність.

Після війни одружилась з маґістром Остапом Олесницьким. У 1949 році виїхало подружжя з найстаршим сином Нестором до ЗСА.

Ціла родина опинилась в Нюарку, Н. Дж., де Слава зразу стала членкою 28-го Відділу Союзу Українок Америки і працювала на різних постах в Управі. Знаменита імпрезова референтка, яка ставила для нюаркської публіки цікаві імпрези на високому рівні. Згадати б хоч вечір в пошану Лесі Українки, на якому молоденькі студентки рецитували „Сім струн", а моя учениця Зірка Г[illegible]ик-Боднар для кожної струни грала відповідну композицію.

Пригадуються мені літературні вечори, авторський вечір письменниці Дарії Ярославської, конкурс хорів, показ народної ноші, де Слава моделювала лемківський стрій, Свята Матері і безліч інших, які виходили з її ініціятиви і вимагали від неї великої праці.

Але і в інших товариствах Слава проявляла неабияку активність. Від 1956 року стала активною змагункою відбиванкової ланки „Чорноморської Січі", як також членом Управи. Одна з основників та член Дирекції Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Нюарку.

В 1975 році Остап і Слава виїхали до Савдійської Арабії, де Остап працював директором бібліотеки в університеті, а Слава як секретар в інженерській фірмі. І там Слава використовувала кожну нагоду, щоб познайомити савдійців з Україною та її культурою, влаштовуючи виставки українського народного мистецтва, чим захоплювала савдійців і чужинців, які там працювали.

Повернувшись зі Савдійської Арабії в 1983 році, знову включилась в громадське життя, стала одною з основників фундації Енциклопедії Українознавства, була членом Дирекції, її секретарем та скарбником. В домі О. і С. Олесницьких відбувалися зустрічі організаторів збірок, в їх домі зродилась ідея створення фундації Приятелів ЕУ.

Щасливі союзянки 28-го Відділу вітали Славу на своїх сходинах, вона тоді обняла головство Відділу і підготовила дуже успішне 80-ліття заслуженої нашої членкині Ольги Муссаковської, де виголосила слово про ювілятку. Також поділилась з нами враженнями про Савдійську Арабію у формі цікавого вечора з мистецьким надбанням і музикою цієї країни.

Дорога наша Слава відійшла від нас зарано. Та лишила родині і громаді чотирьох синів — Нестора, Тараса, Любодара і Мирона, які закінчили тут вищу освіту і йдуть слідами своїх батьків. При всіх родинних обов'язках, Слава працювала спершу у фабриці, потім медичною секретаркою, а по повороті зі Савдійської Арабії в подорожньому бюрі „Сковп".

Мені особливо боляче прийшлось розлучатися з покійною Славою, бо пам'ятаю її ще з дитинства, ми навіть вчились музики в цієї самої вчительки — піяністки Тетяни Лепкої, а подружжя Мосори бували у моїх батьків.

Коли відвідую своїх рідних на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку, не минаю могилки з двома хрестами. Бо ж і вірний друг життя Слави Остап відійшов у вічність півроку після смерти дружини. І якось примруживши очі, наче бачу їх обоє у Відні, таких молодих, щасливих, вродливу з прегарним кучерявим волоссям Славу, з сяючими синіми очима, все з дотепом на устах, і правдивого джентельмена Остапа Олесницького.

Таїса Богданська

Відійшов...

(Закінчення зі стор. 3)

Від 1931 до 1941 року працював професійно в Кракові, а в роках від 1941 до 1944 року вів своє власне інженерне машино-будівельне підприємство у Львові.

Після виїзду на еміґрацію в 1944 році Зенон провадив своє власне механічно-технічне бюро в Мюнхені аж до виїзду за океан.

В 1949 році виїжджає з родиною до ЗСА, де в 1952 році почав працювати професійно, спочатку як інженер-проєктодавець будівельних машин у фірмі Лінк Белт компанії, що тепер існує під назвою Еф-Ем-Сі корпорації у Філядельфії, а пізніше в ділянці контролі довкілля, аж до відходу на заслужену емеритуру в 1968 році. Від 1968 до 1981 року був консультантом цієї ж фірми. В 1982 році виїжджає до Канади, щоб відпочинкові роки провести біля своєї родини.

Як громадський діяч З. Кохановський був активним членом Українського Технічного Товариства у Львові. В 1931 році є одним з організаторів Першого Світового Конґресу Українських Інженерів у Львові. В 1939-1940 роках був одним з основників і першим головою Союзу Українських Інженерів, а в 1949 став членом-основником і першим головою Філядельфійського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки у Філядельфії. Він довгі роки репрезентував Товариство Українських Інженерів Америки в Політичній Раді УККА. Був частим дописувачем „Вістей" Т-ва Українських Інженерів Америки, а останньо співавтором книжки про українських інженерів на поселеннях.

Зі смертю З. Кохановського син Богдан і доньки Марія та Зеня втрачають зразкового батька, бо він завжди був з ними і все трудився для них, а Товариство Українських Інженерів втратило активного, відданого і енерґійного свого члена.

Методій Борецький